

FORSIKRINGSBEVIS**Hytte**

Hva er forsikret	Forsikringssum	Egenandel
------------------	----------------	-----------

Forsikringen dekker

Hytte Pluss

Råte og skadeinsekter

Naturskade

Ansvar

Retts hjelp

Bygningsglass

Om utleie er registrert

- Misligholdt husleie og skadeverk av leietaker

3 000 000

100 000

Hva du må gjøre for å forebygge skader - Sikkerhetsforskrifter

Dette gjelder også ektefelle/samboer (forsikringsavtaleloven § 4-11)

- Dører og vinduer skal være lukket og låst - ikke i luftstilling - for å hindre tyveri og skadeverk
  - Nøkler skal oppbevares slik at uvedkommende ikke kan få tak i dem
  - Bygningen/leiligheten skal holdes tilstrekkelig oppvarmet for å hindre vannskade ved frostsprengning
  - For å hindre skade som skyldes ras og tyngde skal snø og is fjernes fra tak, verandaer, terrasser, balkonger, solceller og andre installasjoner før bæreevnen er overskredet, og ved fare for ras
  - Utvendige sluk skal renses hver vår og høst
  - Manglende takstein, løse beslag og andre synlige feil og mangler som kan føre til lekkasje fra tak eller vegg skal utbedres snarest
  - Bygningen skal oppfylle kravene i brann- og byggeforskriftene
  - Rør- og elektroarbeid skal utføres av godkjent/autorisert håndverker
  - For utleieforsikring: Om leien ikke betales til fristen skal det, innen 14 dager fra leien skulle ha blitt betalt, sendes varsel om at utkastelse vil bli begjært. Leietaker skal ha 14 dagers frist til å betale fra varselet er sendt. Om leien ikke betales innen fristen gitt i varselet skal det innen 6 uker fra første betalingsmislighold leveres begjæring om utkastelse til namsmannen.
  - Hovedstoppekran stenges og en vannkran åpnes for å tømme rørene, hvis hytta ikke er bebodd på mer enn tre døgn
- Ellers kan retten til erstatning bortfalle helt eller delvis (forsikringsavtaleloven § 4-8).

Frist for å melde skade

Skade/krav skal meldes til Gjensidige innen ett år etter at forsikrede / den som har rett til erstatningen, fikk kunnskap om de forhold som begrunner kravet. Ellers kan retten til erstatning falle bort.

Klagemuligheter

Dersom det er noe du ikke er fornøyd med, kan du kontakte

- Gjensidiges Kundeombud
- Finansklagenemnda

FORSIKRINGSBEVIS

Ansvarsbegrensninger

- Du må varsle Gjensidige hvis du flytter. Ellers kan retten til erstatning helt eller delvis falle bort (forsikringsavtaleloven § 4-6)
- Om sikkerhetstiltak det er gitt rabatt for endres må du varsle Gjensidige innen neste hovedforfall. Ellers kan erstatningen reduseres forholdsmessig mellom avtalt pris og riktig pris (forsikringsavtaleloven § 4-7)

For bygningsforsikring gjelder:

- For fraflyttet bolig dekkes kun brann- og naturskade dersom annet ikke er avtalt. En bolig regnes som fraflyttet når den ikke har vært bebodd de siste 12 måneder
  - Du må varsle Gjensidige dersom bygning brukes til næring, bolig brukes til annet enn bolig, eller om det leies ut til andre enn familie i rett oppad-/nedadgående rekke. Hvis ikke kan retten til erstatning helt eller delvis falle bort (forsikringsavtaleloven § 4-6)
  - Om sikkerhetstiltak det er gitt rabatt for endres må du varsle Gjensidige innen neste hovedforfall. Ellers kan erstatningen reduseres forholdsmessig mellom avtalt pris og riktig pris (forsikringsavtaleloven § 4-7)
  - Om bygningens gjenoppbyggingskostnad øker etter til-/påbygging må du varsle Gjensidige innen neste hovedforfall. Ellers kan erstatningen reduseres tilsvarende forholdet mellom bygningens gjenoppbyggingskostnad før og etter endringen
-
-

FORSIKRINGSBEVIS

Hytte

	Dekkes	Dekkes ikke
Hvem gjelder forsikringen for (sikrede)?	<ul style="list-style-type: none"> - Forsikringstaker - Ektefelle eller samboer med felles adresse i Folkeregisteret - Barn som bor hjemme eller som bor borte pga utdanning/førstegangstjeneste, og ikke har meldt adresseendring til Folkeregisteret - Andre som har tinglyst eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett i eiendommen - Barn som er en del av den faste husstanden, men er folkeregistrert på annen adresse pga. delt foreldreansvar 	
Hva er forsikret?	<ul style="list-style-type: none"> - Bygning angitt i forsikringsbeviset, med fastmontert utstyr - Frittliggende bygg på forsikringsstedet inntil bruttoareal 10 kvm. - Solceller som dekker privat forbruk - Utvendige ledninger med tilknyttet utstyr fram til spredeledning eller offentlig ledning - Hageanlegg, inkludert utvendig badekilde/-basseng - Fast brygge tilhørende forsikret bygning inntil kr 100 000, begrenset til brann og naturskade <p>- For bygg under oppføring, rehabilitering, tilbygg og påbygg gjelder også på forsikringsstedet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Materialer til bygget - Brakker, lagerskur og containere 	<ul style="list-style-type: none"> - Brønn eller borehull - Molo/bølgebryter, også når dette fungerer som fundament for brygge - Flytebrygge - Frittliggende bygg over bruttoareal 10 kvm. som ikke er angitt i forsikringsbeviset - Hobbyveksthus - Tank og fyrkjel for mineralolje
Hvilke skader?	<p>Plutselig og uforutsett skade ved:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brannskade og skade som følge av lynnedslag, eksplosjon, nedsooting og elektriske fenomen - Vannskader <ul style="list-style-type: none"> - Lekkasje fra bygningens rørledning og installasjoner og akvarium - Vann som trenger inn i bygning fra grunnen eller terreng når dette fører til vannspeil - Vann som trenger inn gjennom åpning eller utetthet oppstått ved erstatningsmessig bygningsskade - Vannskade på tilstøtende rom som følge av utett våtrom - Vannskade som følge av vanninntrengning gjennom utett bygning over bakkeplan, men ikke utbedring av selve feilen/mangelen - Tyveri og skader som følge av tyveri fra bygning - Er det i forsikringsbeviset angitt utleie dekkes også: <ul style="list-style-type: none"> - Skadeverk (jf. straffeloven § 351) med vilje påført av leietager - Misligholdt husleie inntil 6 måneder. Gjelder kun en gang per leietager - Nødvendige utgifter til utkastelse ved skadeverk eller misligholdt husleie inntil kr 20 000 - Utover forsikringssummen dekkes i tillegg tap av husleieinntekter etter en erstatningsmessig skade <p>Se erstatningsregler: Leiekontrakt og utkastelse.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bekjempelse av levende mus, rotter og andre skadedyr i bygning - Skade forårsaket av mus, rotter og andre dyr <ul style="list-style-type: none"> - Med skade menes her fysisk skade på bygning/bygningsdel, svekket isolasjonsevne og lukt - Naturskade. Forsikringen dekker skade som direkte skyldes naturulykke ved skred, storm, flom, stormflo, flodbølge, meteoritnedslag, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jf. lov om 	<p>Plutselig og uforutsett skade dekkes ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skade som andre enn sikrede er pliktig til, og har økonomisk evne til å erstatte, i henhold til garanti eller annen avtale - Vedlikehold og slitasje av bygning - Svimerker og gnistskader som ikke skyldes brann - Vannskader: <ul style="list-style-type: none"> - Vann og fukt som trenger inn i bygning fra grunnen eller terreng når dette ikke fører til vannspeil - Skade på våtrom som skyldes at det er utett. Med våtrom menes bygningskomponenter som befinner seg innenfor våtrommets bjelkelag og stenderverk - Vann som trenger inn gjennom utett tak som er eldre enn 50 år - Vann som trenger inn gjennom utett bygning når bygningen ikke er fullverdiforsikret - Ved vanninntrengning gjennom utett bygning dekkes ikke skade på selve taket/veggen. Med dette menes alle sjikt inntil takstol/-sperre eller stenderverk/bærende konstruksjoner - Skadeverk (jf. straffeloven § 351) påført av leietager, misligholdt husleie, utgifter til utkastelse og tap av husleieinntekter, med mindre utleie er angitt i forsikringsbeviset - Utgifter til misligholdt husleie utover 6 måneder, selv om sikrede har både

Hytte

Gjensidige

FORSIKRINGSBEVIS

Hytte

	Dekkes	Dekkes ikke
	<p>naturskadeforsikring, av 16.06.1989, nr. 70. Erstatningen beregnes etter selskapets erstatningsregler.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Andre plutselige og uforutsette skader 	<p>byggnings- og innboforsikring i Gjensidige</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utgifter utover misligholdt husleie - Misligholdt husleie som er rettmessig tilbakeholdt grunnet feil eller mangler ved boligen - Skade som skyldes søl som pågår over tid, kondens, sopp, råte, bakterier, heksesot, kjæledyr og insekter. Se avsnitt for Råte og skadeinsekter - Skade som kun består av flekker, riper, svinnsprekker, avskallinger, og knirk i gulv samt mindre hakk og merker - Punktering av isolerglass - Skade på hageanlegg, utvendig badekilde/-basseng og brygge forårsaket av dyr, insekter, frost, sjøgang eller andre klimatiske forhold - Skader som skyldes tele, setninger, jordtrykk, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering. Se avsnitt for Håndverks-/entreprenørfeil - Materialfeil, konstruksjonsfeil eller uriktig montasje, samt skader som følge av dette. Se avsnitt for Håndverks-/entreprenørfeil - Bekjempelse av forebyggende karakter - Bygning/bygningsdeler som er revet uten godkjenning av Gjensidige, samt forebyggende tiltak som å sikre bygningen mot skadedyr - Skade på bygningsisolasjon som ikke medfører påvist redusert isolasjonsevne, samt fjerning av rester og ekskrementer etter dyr i tilfeller hvor det ikke foreligger skade på bygning/bygningsdel - Krav i forbindelse med at ny eier av eiendommen gjør gjeldende mangelskrav mot sikrede - Annen skade på drensledning enn brann- og naturskade - For bygg under oppføring, rehabilitering, tilbygg og påbygg: <ul style="list-style-type: none"> - Tyveri av materialer ute - Skade som skyldes, snøtyngde eller vind svakere enn storm når utvendige byggearbeider ikke er ferdige - Skade som skyldes utett bygning ved bygg under oppføring når utvendige byggearbeider ikke er ferdige
	<p>Håndverks- og entreprenørfeil - våtrom</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skade på våtrom som følge av materialfeil, konstruksjonsfeil, prosjekteringsfeil eller uriktig montasje utført av faglært håndverker eller godkjent/registrert entreprenør 	<p>Håndverks- og entreprenørfeil - våtrom, dekker ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arbeider utført av sikrede - Arbeider utført av ufaglærte

FORSIKRINGSBEVIS

Hytte

	Dekkes	Dekkes ikke
	<ul style="list-style-type: none"> - Skaden må ha oppstått i forsikringstiden og blitt konstatert innen 10 år fra arbeidet ble utført 	<ul style="list-style-type: none"> - Skade som skyldes bakterier og heksesot - Kosmetiske feil og skader som kun består av flekker, riper, svinnsprekker, avskallinger, knirk i gulv, samt mindre hakk og merker - Skade som andre enn sikrede er pliktig til, og har økonomisk evne til å erstatte, i henhold til garanti eller annen avtale
	<p>Håndverks- og entreprenørfeil - andre bygningskader</p> <ul style="list-style-type: none"> - Følgeskader på bygning som følge av materialfeil, konstruksjonsfeil, prosjekteringsfeil eller uriktig montasje utført av faglært håndverker eller godkjent/registrert entreprenør - Følgeskaden må ha oppstått i forsikringstiden og blitt konstatert innen 10 år fra arbeidet ble utført 	<p>Håndverks- og entreprenørfeil - andre bygningskader, dekker ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arbeider utført av sikrede - Arbeider utført av ufaglærte - Utbedring av selve feilen/mangelen - Tilkostnader for utbedring av selve feilen/mangelen, utover det som er nødvendig for utbedring av følgeskadene - Skade som skyldes søl, bakterier og heksesot - Kosmetiske feil og skader som kun består av flekker, riper, svinnsprekker, avskallinger, knirk i gulv, samt mindre hakk og merker - Følgeskade på drenering - Skade som andre enn sikrede er pliktig til, og har økonomisk evne til å erstatte, i henhold til garanti eller annen avtale
	<p>Ombygging for rullestolbruker</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utgifter inntil kr 250 000 til nødvendige forandringer i boligen for å bedre bevegelsesmulighetene, dersom sikrede blir varig rullestolbruker som følge av: <ul style="list-style-type: none"> - En plutselig ytre fysisk hendelse (ulykkestilfelle). Utgiftene må ha påløpt innen 10 år regnet fra ulykken - Medfødt funksjonsnedsettelse. Utgiftene må ha påløpt innen 10 år fra sikrede tilstas rullestol fra Hjelpemiddelsentralen eller annen offentlig instans, men senest 20 år fra fødselstidspunktet 	<p>Ombygging for rullestolbruker dekker ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skader oppstått utenfor forsikringstiden - Andre skader enn de som er forårsaket av en plutselig ytre hendelse (ulykkestilfelle) - Utgifter utover kr 250 000 selv om sikrede har både bygnings- og innboforsikring i Gjensidige - Skade som skyldes medisinske komplikasjoner ved undersøkelse eller behandling utført av autorisert eller uautorisert helsepersonell
	<p>Etter en erstatningsmessig skade dekkes i tillegg utover forsikringssummen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Riving, rydding, bortkjøring og deponering av verdiløse bygningsrester - Feriegaranti - kompensasjon for at egen hytte ikke kan benyttes - inntil kr 50 000 - Merutgifter på grunn av offentlig påbud - Prisstigning - Økt vannavgift som følge av skaden <p>I tillegg dekkes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ansvar - Retts hjelp <p>Se Fellesdekninger / Generelle vilkår</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Offentlig påbud for omlegging av utvendige vann- og kloakkledninger, eller etablering av renseanlegg, som følge av lekkasje

Hytte

Gjensidige

FORSIKRINGSBEVIS

Hytte

	Dekkes	Dekkes ikke
Råte og skadeinsekter	<p>Forsikringen gjelder for bygninger som er fullverdiforsikret.</p> <p>Råte og skadeinsekter dekker:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skade på bygning (nedbrytning av materialer) som skyldes råtesopper og treødeleggende insekter - Bekjempelse av storkmaur, husbukk, stripet borebille, kakerlakk, veggedyr, skjeggkre og andre skadeinsekter. Med bekjempelse menes reduksjon eller utryddelse. Selskapet avgjør hvilken metode som skal benyttes for å oppnå en reduksjon eller utryddelse 	<p>Råte og skadeinsekter dekker ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Råteskader på dører, vinduer og lekter på yttervegg/tak og alt utvendig treverk - Utvikling av blåved, svertesopp, muggsopp eller annet som er skjemmende for utseendet - Bekjempelse av aktivitet som startet før avtalen begynte å løpe og heller ikke bekjempelse av aktivitet etter at forsikringen har opphørt, selv om aktiviteten startet i forsikringstiden. Likevel dekkes bekjempelse av aktivitet oppdaget etter avtalestart dersom gjeldende bygningsforsikring ved aktivitetens start hadde dekket bekjempelsen - Den del av skade på bygning som utviklet seg før avtalen begynte å løpe, og heller ikke for skadeutvikling etter at forsikringen har opphørt - Kostnader til kontroll, vedlikehold, forbedringer og behandling av forebyggende karakter - Fjerning av døde skadeinsekter og preparater etter bekjempelse - Skader på bygninger innen landbruks- og næringsvirksomhet selv om de er oppført i forsikringsbeviset

FELLEDEKNINGER/-VILKÅR

Ansvar

- Hus-/Hyttforsikringen dekker ansvar som eier av forsikret eiendom - i Norden

	Dekkes	Dekkes ikke
Hvilke ansvar?	<p>Erstatningsansvar for skade på tredjemanns person, ting eller formuesskade</p> <ul style="list-style-type: none"> - når sikrede er erstatningsansvarlig i henhold til gjeldende rett og - når skaden/tapet er konstatert i forsikringstiden <p>I tillegg gjelder for:</p> <p>Hus-, Innbo- og Hyttforsikring:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erstatningsansvar for forurensningsskade når årsaken til skaden er plutselig og uforutsett - Erstatningsansvar i forbindelse med ervervsrelatert drift på landbrukseiendom, såfremt driften ikke overstiger årlig omsetning på kr 100 000 - Kunder med bolandbruk har yrkesskadeforsikring for ulønnet arbeidshjelp iht lov om yrkesskadeforsikring. Fast ansatte og vikarer er imidlertid ikke dekket <p>Byggeforsikring:</p> <p>Dekker ansvar som privat byggherre ved rehabilitering, nybygg og påbygg til eksisterende eiendom</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ansvar for skade på annens person eller ting oppstått ved graving, sprengning, peling, spunting og riving på den forsikrede eiendom, samt ved ras, jordforskyvning, dambrudd og setning i grunnen - Ansvar etter at bygget er ferdigstilt og forsikringen opphørt: <p>Erstatningsansvar omfatter også skader som konstateres innen 2 år etter at byggeforsikringen har opphørt, dersom skaden ble forårsaket i den opprinnelige forsikringstiden</p>	<p>Erstatningsansvar</p> <ul style="list-style-type: none"> - som har sammenheng med sikredes yrke eller ervervsvirksomhet - for skade på ting oppstått ved graving, sprengning, peling, spunting og riving, samt ved ras, jordforskyvning, dambrudd og setning i grunnen hvis ikke dette er avtalt og skrevet under 'Dekkes' - overfor ektefelle/samboer, foreldre, stefforeldre, fosterforeldre, svigerforeldre, søsken, barn, barnebarn, stebarn, fosterbarn, samt ektefelle og samboere av dem som er nevnt. Det er familieforholdet på det tidspunkt skaden forvoldes, som legges til grunn. - for skade på sikredes andel av ting som eies i fellesskap. Det er eierforholdet på det tidspunkt skaden forvoldes, som legges til grunn. - for oppreisning (skadeserstatningsloven § 3-5) - for æreskrenking og krenking av privatlivets fred (skadeserstatningsloven § 3-6) - som alene bygger på tilsagn, avtale, kontrakt eller garanti, herunder ansvar sikrede endelig må bære fordi sikrede har gitt avkall på sin rett til regress - for bøter, gebyr o.l. - skade på ting som tilhører en annen, men som sikrede eller noen på dennes vegne bruker, leier, låner eller har mottatt til transport eller forvaring - eller formuestap som følge av dette - som styremedlem - ved overføring av smittsom sykdom - som sikrede pådrar seg ved gradvis forurensning - for skade på ting forårsaket av sopp og råte eller på grunn av langsom inntrengning av fuktighet - som følge av forsettlig handlinger, jfr FAL § 4-9 - for enhver handling som omfattes av straffeloven kap. 25 Voldslovbrudd mv. eller kap. 26 Seksuallovbrudd, kap.29 Vern av tilliten til penger og visse dokumenter og kap. 30 Bedrageri, skattesvik og lignende økonomisk kriminalitet - for korrupsjon (skadeserstatningsloven § 1-6) - for ansvar som eier, fører eller bruker av motorvogn (el-sparkesykkel er ikke klassifisert som motorvogn utenfor Norge), båt (gjelder ikke fritidsbåt), arbeidsmaskin, drone eller luftfartøy

FELLESEKKNINGER/-VILKÅR**Ansvar****Behandling av erstatningskrav og fordeling av saksomkostninger**

Blir krav som overstiger egenandelen, reist mot sikrede eller Gjensidige, og ansvaret omfattes av forsikringsavtalen, behandler Gjensidige saken og betaler de nødvendige kostnader for avgjørelse av erstatningsspørsmålet med følgende begrensninger:

- Omfattes bare deler av kravet av forsikringsavtalen, og Gjensidige velger å engasjere ekstern juridisk og/eller sakkyndig bistand, fordeles kostnadene ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet etter partenes økonomiske interesse i saken
- Er Gjensidige villig til å ordne en sak i minnelighet, eller å betale kravet innenfor forsikringssummen, dekker Gjensidige ikke videre utgifter ved tvisten. Gjensidige har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte
- Dersom sikrede blir idømt et erstatningsbeløp som er høyere enn forsikringssummen, erstatter Gjensidige prosessutgifter forholdsmessig
- Dersom sikrede uten Gjensidiges samtykke unnlater å påanke en fellende dom, vil Gjensidige foreta en selvstendig vurdering av om det idømte erstatningskravet og eventuelle omkostninger er dekningsmessig under forsikringen
- Selv om forsikringssummen overskrides, dekkes omkostninger som på forhånd er godkjent av Gjensidige, og renter av idømt dekningsmessig erstatningsbeløp

Sikredes plikter

Sikrede plikter å:

- gi Gjensidige de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelig for sikrede og som Gjensidige må ha for å vurdere ansvar og utbetale erstatning
- utføre undersøkelser Gjensidige finner nødvendig for å avklare om skaden/tapet omfattes av forsikringsavtalen
- delta i møter, forhandlinger og/eller rettergang og selv dekke kostnadene til dette

Sikrede må ikke påta seg erstatningsplikt eller forhandle om erstatningskrav uten Gjensidiges godkjenning. Uten slik godkjenning plikter ikke Gjensidige å betale erstatning.

Forsikringssum

- Hus-, Fritidsbolig-, Byggeforsikring-, Innbo- og Reiseforsikring:
  - Forsikringssummen er angitt i forsikringsbeviset og gjelder ved hvert skadetilfelle
  - Alle skader som skyldes samme ansvarsutløsende forhold, handling eller unnløstelse, eller som har sin årsak i en sammenhengende kjede av hendelser, regnes som ett skadetilfelle (serieskade). Gjensidiges ansvar for serieskade er begrenset til den forsikringssum som gjaldt da første skade ble konstatert.

Egenandel

Fra erstatningsoppgjøret trekkes egenandel angitt i forsikringsbeviset ved hvert skadetilfelle.

Definisjoner

- Skade på person anses inntruffet når en person dør, skades eller blir påført sykdom
- Skade på ting anses inntruffet ved tap av eller fysisk

skade på ting (herunder dyr og fast eiendom), eller når elektronisk lagret informasjon forvanskes eller går tapt på annen måte. Økonomisk tap påført tredjemann som følge av skaden, regnes som en del av denne.

- Med formuesskade menes økonomisk tap som ikke er oppstått som følge av skade på person eller ting

FELLESEDEKNINGER/-VILKÅR**Retts hjelp****- Hus-/Hytteforsikringen dekker tvist som eier av forsikret eiendom - i Norden**

	Dekkes	Dekkes ikke
Hvilke utgifter?	<p>Når sikrede er part i tvist, dekkes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rimelige og nødvendige utgifter til advokat - Rettsgebyr - Utgifter til sakkyndige oppnevnt av retten - Utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten, begrenset til 40 % av forsikringssum eller økonomisk interesse - Utgifter til vitner ved hovedforhandling og bevisopptak - I jordskiftesaker dekkes kostnader etter Jordskifteloven § 7-1 med unntak av bokstav c) og d) - Tilkjente saksomkostninger når sikrede kan sannsynliggjøre at motparten har manglende betalingsevne - Som alternativ til dekning av utgifter til advokat, retten, sakkyndige og vitner, kan sikrede velge utenrettslig meklings, jfr tvisteloven § 5-4, ved bruk av mekle.no <p>De sertifiserte meklerne som mekler gjennom mekle.no er upartisk og uavhengig av partene, og har særskilt kompetanse innen rettsområdet. Ønsker sikrede å ha egen advokat med i meklingsprosessen dekkes ikke sikredes advokatutgifter under rettshjepsforsikringen. Sikrede kan når som helst kreve meklings avsluttet. Velger sikrede å avslutte meklings, vil rettshjelpdekning være i behold.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rettsgebyr i ankeinstans. Bestemmelsen om anke gjelder også ved bruk av andre rettsmidler - Ildømte sakskostnader enten de har hjemmel i lov eller avtale - Utgifter pådratt før tvist er oppstått - Tilkjente omkostninger fra tidligere rettsinstans(er) hvis saken etter en anke løses ved et forlik der du skal dekke egne omkostninger - Utgifter til tvist som løses ved voldgift - Utgifter som kan knyttes til offentlig saksbehandling før forvaltningsvedtak
Hvilke tvister?	<ul style="list-style-type: none"> - Tvister som er oppstått når forsikringen er i kraft, med mindre tvisten er unntatt i kolonnen til høyre - Tvist som har sammenheng med ervervsrelatert drift på landbruks eiendom, såfremt driften ikke overstiger årlig omsetning på kr 100 000 <p>For Hus-, Hytte-, Innbo-, Motorvogn- og Båtforsikring gjelder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ved tvist som er oppstått etter at bolig/hytte/fritidsbåt/motorvogn er solgt og forsikringen i Gjensidige opphørte i forbindelse med salget, dekkes rettshjelp utgifter hvor sikrede er part i egenskap av tidligere eier - Tvist med selger i forbindelse med kjøp av ny bolig/hytte/fritidsbåt/motorvogn som sikrede ennå ikke har overtatt og tegnet egen forsikring på, dersom tidligere tilsvarende eiendom/båt/kjøretøy var forsikret i Gjensidige på kjøpstidspunktet - Særskilt for tvister som anlegges som gruppesøksmål etter tvisteloven kap. 35; <ul style="list-style-type: none"> - Dersom dekningsmessig tvist anlagt som gruppesøksmål blir avvist, er kostnadene knyttet til saksanlegg begrenset til kr 10 000 for hver sikrede i Gjensidige, likevel begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesser i saken. Utbetalingen kommer til fradrag dersom ny rettshjelpdekning innvilges. 	<ul style="list-style-type: none"> - Straffesak eller tvist som har utspring i ulovlig handling fra sikredes side - Tvister som har sammenheng med ærekrenkelse, (nett)sjikkane, trakassering, fornærmelse og saker om erstatningsplikt etter skadeerstatningsloven § 3-3, § 3-5 og 3-6 - Tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv. For yrkesreise betalt av arbeidsgiver dekkes ikke arbeidsrettslig tvist med egen arbeidsgiver - Tvist som gjelder annen fast eiendom enn den forsikrede eiendom eller leilighet, herunder tvist om fysiske feil eller mangler og rene avtaletvister vedrørende eiendom utenfor Norden, som timeshareleiligheter og lignende. Har sikrede kun innboforsikring, dekkes ikke tvist som gjelder annen fast eiendom enn den forsikrede leilighet - Tvist i saker hvor sikrede er part i egenskap av å være selger av eiendommen og sikrede har tegnet eierskifteforsikring - Tvist som har sammenheng med separasjon, skilsmisse, barnefordeling, samværsrett, farskap, arv, krav om omstøtelse, underholdningsbidrag, bodeling, oppløsning av økonomisk fellesskap etablert av samboende, oppløsning av husstandfellesskap, og felleseie- og dødsboskifter - Tvist som gjelder tvangsfullbyrdelse av krav etter lov om tvangsfullbyrdelse - Tvist som gjelder vekselsak, inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsordning og sak som gjelder konkurs eller akkord dersom sikrede er skyldner - Ekspropriasjonssak eller skjønnsak hvor sikrede søker å erverve rettighet over annen eiendom

FELLESDEKNINGER/-VILKÅR**Retts hjelp**

- Dersom gruppesøksmål fremmes, er den samlede erstatning for alle tvistene begrenset til kr 250 000 likevel begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesser i saken For Hus-, hytte,- innbo gjelder: - Dersom det er tre eller flere parter på sikredes side i en tvist, er forsikringssummen utvidet til kr 250 000,- Tvisten er begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse. I oppgjøret trekkes bare en egenandel og Gjensidige dekker bare de parter som er forsikret i Gjensidige.	- Tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel dekkes utgifter ved søksmål når den administrative klagemulighet er fullt utnyttet. I tilknytning til søksmål er enhver utgift pådratt under forvaltningsbehandlingen unntatt fra dekning - Retts hjelpsutgifter for juridiske personer som dødsbo, borettslag, andelslag, stiftelse og lignende - herunder tvist hvor nevnte juridiske personer representerer sikrede - Tvist om advokatsalær eller utgifter til sakkyndige - Tvist mellom sameiere. Likevel dekkes tvist mellom eiere av ulike eierseksjoner i samme sameie eller andelseiere i samme borettslag og tvister mellom sameiere som har retts hjelpforsikring under landbruksforsikring - Tvist i egenskap av eier, fører eller bruker av motorvogn eller båt - Retts hjelpsutgifter dersom tvistegrunnlaget forelå ved forsikringens ikrafttreden - Tvister der sikredes krav er foreldet - Tvister der sikrede ikke har rettslig interesse - Tvist med Gjensidige som følge av at det er gitt avslag på retts hjelpsdekning

FELLESEDEKNINGER/-VILKÅR**Retts hjelp****Hva er en tvist?**

- Tvist foreligger når et fremsatt krav er bestridt, helt eller delvis - muntlig eller skriftlig
- Spørsmål om det er en eller flere tvister avgjøres etter en helhetsvurdering. I vurderingen av om det er en tvist vektlegges blant annet følgende;
  - om kravene har samme årsak eller gjelder samme underliggende faktum
  - om det er nær sammenheng mellom kravene
  - om kravene gjelder samme gjenstand, kontrakt eller tap
- En tvist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker

Hvilke domstoler tvisten må høre inn under

- Tvisten må høre inn under meklingsinstitusjoner med begrenset domstolsmyndighet dl § 1,2 ledd eller de alminnelige domstoler, dl § 1,1 ledd. Dersom saken føres for særdomstol, jf. dl § 2, men kunne vært ført for de alminnelige domstoler, dekkes likevel retts hjelpsutgifter. Jordskifteretten likestilles under retts hjelpsvilkårene med de alminnelige domstoler.

Melding av retts hjelpssaker

- Forespørsel skal snarest meldes til selskapet og senest ett år etter at advokat ble kontaktet
- Dersom advokat benyttes under offentlig forvaltningsbehandling, regnes fristen for melding til selskapet fra det tidspunkt hvor den offentlige klagebehandlingen er fullt utnyttet
- Der det er flere parter på samme side, skal det sendes en samlet oversikt over alle parter og hvor de er forsikret.

Rimelige og nødvendige utgifter

- Tvisteloven §§ 6-13, 10-5 og kapittel 20, Regler for god advokatskikk og Advokatforeningens salærveiledning, er retningsgivende for hva som er rimelige og nødvendige utgifter.
- Er det flere parter på samme side med likeartede interesser, kan Gjensidige kreve at disse benytter samme juridiske og tekniske bistand – forutsatt at de er forsikret i samme selskap.

Opplysninger Gjensidige har behov for

- Ved krav om oppgjør har Gjensidige samme rett som sikrede til å få dokumentert hvordan advokaten har beregnet sitt salær, dvs. oppdragsbekreftelse, timeliste, spesifisert salæroppgave, og Gjensidige skal ha dokumentasjon for at egenandel er betalt. Spørsmål om utgiftenes rimelighet kan forelegges Den Norske Advokatforening.

Forsikringssum og egenandel

- Den samlede erstatning ved hver tvist er begrenset til den forsikringssum som fremgår av forsikringsbeviset.
- For tvister mellom sameiere er forsikringssummen kr 100 000. Tvist mellom sameiere som er sikret under samme forsikring, er forsikringssummen kr 100 000 totalt for alle parter i tvisten. Summen fordeles likt mellom sameiere. For tvist knyttet til horisontal tomannsbolig, har hver av partene sin forsikringssum på kr 100 000.
- Erstatningen er under enhver omstendighet begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i

saken.

- Dersom det er flere parter på sikredes side, er den samlede erstatning for samtlige parter på sikredes side, begrenset til den forsikringssum som fremgår av forsikringsbeviset.
- I tillegg til egenandelen på kr 4 000, må sikrede betale en egenandel på 20 % av utgiftene som dekkes av forsikringen.
- Det trekkes bare en egenandel for hver tvist selv om det er flere parter på samme side.
- Der utenrettslig mekling benyttes, er egenandel kr 0,-

GENERELLE VILKÅR**1. Forsikringsavtalen består av**

- forsikringsdokumentet
- eventuell avtale ved kollektive forsikringer **og reguleres også av**
- forsikringsavtaleloven (FAL)
- det øvrige lovverket

Forsikringsbeviset gjelder foran forsikringsvilkår og sikkerhetsforskrifter. Spesielle bestemmelser gjelder foran generelle bestemmelser.

2. Norske lover og domstoler

Norsk lovgivning gjelder for forsikringsavtalen. Tvister etter forsikringsavtalen avgjøres utelukkende ved norsk domstol.

3. Garantiordning for skadeforsikringer

Gjensidige er med i en garantiordning for individuelle/private skadeforsikringer som kan bidra dersom selskapet ikke har penger til å betale.

4. Valuta

Priser, erstatninger og renter beregnes og gjøres opp i norske kroner.

5. Grunnpris

Grunnprisen er et fast beløp uavhengig av forsikringsavtalens omfang. Den dekker kostnader til administrasjon og refunderes ikke ved oppsigelse i forsikringsåret.

6. Ettårige avtaler fornyes automatisk

Forsikringen er ettårig og fornyes automatisk for ett år av gangen dersom ikke forsikringstaker sier opp forsikringen. Gjensidige kan endre pris og vilkår hvert år ved hovedforfall.

7. Angrerett

Private forsikringstakere har rett til å angre på inngått avtale om kjøp av forsikring når salget har skjedd per telefon eller internett. Angrefristen er 30 dager for personforsikring og 14 dager for øvrige forsikringer. Fristen løper fra mottatt forsikringsdokument.

Melding om bruk av angrerett må gis innen utløpet av angrefristen. Forsikringen vil da bli avsluttet, og forsikringstakeren vil kun betale forsikringspremie og evt trafikksforsikringsavgift for de dagene forsikringen har vært i kraft.

8. Tidsbegrensede forsikringer

Forsikringer som er avtalt for en tidsbegrenset periode, opphører på avtalt utløpsdato uten ytterligere varsel.

9. Tilgodehavende

Opphører forsikringen i forsikringstiden, beregnes tilgodehavende for gjenstående del av forsikringstiden, så sant ikke annet er angitt i de enkelte forsikringsbevis. Dette gjelder ikke for grunnpris, se punkt 5.

Ønskes beløpet utbetalt, må kontonummer oppgis. For privatkunder må kontonummeret eies av forsikringstager. For næringslivskunder må kontonummer og forsikringstager være knyttet til samme organisasjonsnummer. Tilgodebeløp kan også overføres til annet forsikringsforhold i Gjensidige.

10. Avtalegiro

Betaling via AvtaleGiro forutsetter trekk i henhold til betalingsoversikten. Ved manglende trekk forfaller resterende del av årspremien til betaling

11. Renter

Det beregnes renter ved erstatningsoppgjør i samsvar med forsikringsavtalelovens §§ 8-4 og 18-4.

12. Opphør ved eierskifte

I stedet for forsikringsavtalelovens § 7-2 gjelder: Skifter den ting forsikringen er knyttet til eier, faller forsikringen bort. Gjensidige svarer likevel for forsikringstilfeller som inntre innen fjorten dager etter eierskiftet. Forsikringen bortfaller uansett når den nye eier har tegnet forsikring.

13. Automatisk opphør av forsikring på registrerte kjøretøy med ansvarsforsikring

Motorvognforsikringen på registrerte kjøretøy med ansvarsforsikring opphører automatisk ved salg, vraking, tyveri og avregistrering.

14. Trafikkforsikringsavgift til staten

Forsikringsselskapene er pålagt å kreve inn trafikkforsikringsavgift til staten. Trafikkforsikringsavgiften følger ansvarsforsikringen for kjøretøy, og du betaler for den perioden kjøretøyet er registrert.

15. Gjensidiges rett til å si opp forsikringen

Gjensidige kan si opp forsikringen ved manglende betaling, feil eller manglende opplysninger samt ved særlige forhold. Gjensidige kan også si opp forsikringen dersom forsikringstaker ikke medvirker til legitimering eller andre kundetiltak i henhold til hvitvaskingsloven, går konkurs eller etter en skade, så sant oppsigelse er rimelig.

16. Svik

Ved svik opphører både rett til erstatning og refusjon av innbetalt beløp, og alle forsikringsavtaler kan sies opp med øyeblikkelig virkning. Allerede utbetalte erstatningsbeløp kan kreves tilbakebetalt.

17. Krig og uroligheter

Forsikringen dekker ikke skade på person, ting eller tap som skyldes

- Krig eller alvorlige uroligheter i Norge
- Krig, krigslignende tilstand eller andre former for uroligheter i utlandet dersom forsikrede reiser inn i, eller tar opphold i, et område med krig eller uroligheter der Norsk Utenriksdepartement som følge av sikkerhetsrisikoen har utstedt reiseråd – hvis ikke annet er avtalt skriftlig
- Deltakelse i krig

Begrensningene over gjelder ikke for personskade som går inn under Lov om yrkesskadeforsikring.

På person og reiseforsikringer dekker Gjensidige likevel skade på person, ting eller tap som skyldes krig, krigslignende tilstand eller uroligheter i utlandet som oppstår i inntil 6 uker fra det Norske Utenriksdepartementet har utstedt reiseråd, når forsikrede allerede befinner seg i området reiserådet gjelder for.

På motorvognforsikring dekker forsikringen ingen skader

GENERELLE VILKÅR

eller utgifter som oppstår i land der det Norske Utenriksdepartementet har utstedt reiseråd som følge av krig, krigslignende tilstand eller uroligheter. På motorvognforsikringen dekker Gjensidige likevel skade på person, ting eller tap som oppstår i inntil 6 uker fra reiseråd foreligger, når forsikret motorvogn allerede befinner seg i det området reiserådet gjelder for.

18. Skade ved terrorhandlinger

Ved terrorhandling er Gjensidiges samlede erstatningsansvar overfor alle kunder og andre kravstillere begrenset til kr 1 milliard pr. skadehendelse. Alle skader som inntreffer innenfor et tidsrom på 48 timer, regnes som samme hendelse. Overstiges fastsatt grense pr. hendelse, vil erstatningen bli redusert forholdsmessig.

For følgende objekter/interesser dekkes uansett ikke skade som direkte eller indirekte er en følge av terrorhandling:

- Dammer, tunneler, broer, flyplasser, jernbanestasjoner, kraftverk, bygninger med mer enn 25 etasjer
- Objekter/interesser utenfor Norden

Begrensningene over gjelder ikke for reiseforsikring eller personforsikringer - eller for personskade som går inn under Bilansvarsloven eller Lov om yrkesskadeforsikring.

Med terrorhandling forstås en rettsstridig, skadevoldende handling rettet mot allmennheten, herunder en voldshandling eller farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser - og som forstås å være utført i den hensikt å utøve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer eller for å fremkalle frykt.

19. Farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser m.m.

For personskade under Bilansvarsloven og Lov om yrkesskadeforsikring samt på reise- og personforsikringer dekker Gjensidige skade eller tap som følge av farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser, skade eller tap forårsaket av raketter, atomvåpen eller radioaktiv stråling.

For reise- og personforsikringer gjelder følgende begrensning:

Ved skade eller tap forårsaket av atomvåpen eller radioaktiv stråling, er samlet erstatningsansvar overfor alle kunder og kravstillere begrenset til kr 500 millioner pr. skadehendelse. Alle skader som skyldes samme hendelse eller som har sin årsak i en sammenhengende kjede av hendelser, regnes som én skadehendelse.

For øvrige forsikringer dekkes ikke slike skader eller tap.

20. Jordskjelv og vulkanutbrudd

Gjensidige dekker tap eller skade som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med jordskjelv eller vulkanske utbrudd for:

- personforsikringer med unntak av ulykkesskade som følge av jordskjelv i Norge
- reiseforsikringer
- personskade under Bilansvarsloven
- personskade under Lov om yrkesskadeforsikring

For øvrige forsikringer dekkes ikke tap eller skade, og økning i tap eller skade, ved jordskjelv og vulkanutbrudd.

21. Områder som er underlagt sanksjoner

Enhver erstatningsplikt - og andre forpliktelser overfor den forsikrede eller andre rettighetshavere under forsikringen - bortfaller dersom oppfyllelse av forpliktelsen medfører brudd på regelverk som gjennomfører bindende vedtak fattet av FNs Sikkerhetsråd, restriktive tiltak vedtatt av EUs råd eller andre sanksjoner vedtatt av USA, Storbritania eller Norge.

22. Forsikringsselskapenes sentrale skaderegister – FOSS

Alle skader som meldes et forsikringsselskap, kan registreres i Forsikringsselskapenes sentrale skaderegister. Når et forsikringsselskap melder en skade til registeret, får selskapet automatisk oversikt over fødsels-, organisasjons- og saksnummer, bransjekode, selskap, skadetype, dato og saksbehandlers initialer for alle skader som tidligere er meldt på samme kunde - også skader i andre forsikringsselskap. Registrerte skader slettes etter 10 år.

Forsikringstaker har innsynsrett ved skriftlig henvendelse til FINANS NORGE, Postboks 2473 Solli, 0202 Oslo eller: firmapost@fno.no

23. Register over livsforsikringer og pensjonsavtaler

Finansnæringens Servicekontor har et register over alle livsforsikringer og pensjonsavtaler slik at forsikrede og etterlatte lettere skal finne opplysninger. Det er registrert navn, fødselsnummer, referansenummer og navnet på finansinstitusjonen.

Forsikringstaker kan få innsyn eller reservere seg mot å stå i registeret ved å henvende seg til FNO Servicekontor, Postboks 2473 Solli, 0202 Oslo. Se også norskpensjon.no

24. Skjønn

Fastsattelse av erstatningsgrunnlag og verdier samt spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap avgjøres ved skjønn dersom sikrede eller Gjensidige krever det. Skjønnets verdifastsettelse er øvre grense for Gjensidiges erstatningsansvar.

Sikrede eller Gjensidige kan kreve erstatningen fastsatt ved skjønn, for fysisk skade på følgende gjenstander:

- Motorvogn, inkludert tilhenger
- Arbeidsmaskin
- Skip og båt
- Bygning
- Innbo, eiendeler og driftsløsøre
- Driftstap inkludert husleietap
- Verdigjenstander

Med unntak av driftstap og husleietap skal skjønnen bare omhandle den fysiske skaden på den forsikrede gjenstanden, ikke andre krav i anledning skaden.

Skjønn avgis av sakkyndige og uhildede personer. Hver av partene velger en skjønnsmann. Dersom en av partene ønsker det, kan det velges særskilt skjønnsmann for bestemte ting ved avbruddstap for bestemte spørsmål.

Har den ene av partene skriftlig underrettet den andre om sitt valg, plikter den andre innen en uke etter at underretning er mottatt, å meddele om hvem som velges. Før skjønnen velger skjønnsmennene en oppmann. Hvis en av partene forlanger det, skal denne være bosatt utenfor partenes

GENERELLE VILKÅR

hjemsted og utenfor den kommune hvor forsikringstilfellet har inntruffet. Unnlater en av partene å velge skjønnsmann, oppnevnes denne av tingretten i den rettskrets hvor skjønnnet foretas. Bli skjønnsmennene ikke enige om oppmann, oppnevnes denne på samme måte.

Skjønnsmennene skal innhente de opplysninger og foreta de undersøkelser som de anser nødvendige. De plikter å avgi sitt skjønn på grunnlag av forsikringsavtalen. Skjønnsmennene foretar verdsettelsen og besvarer spørsmålene ved avbruddstap uten at oppmannen tilkalles. Bli de ikke enige, tilkalles oppmannen som etter de samme regler avgir sitt skjønn over de punkter som skjønnsmennene er uenige om. Bli oppmannen tilkalt, beregnes erstatningen på grunnlag av dennes skjønn. Erstatningen skal likevel ikke ligge utenfor de grenser som skjønnsmennenes ansettelse medfører.

Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorar til oppmannen og mulige andre omkostninger ved skjønnnet bæres med en halvpart på hver. Ved skjønn overfor privatkunder som gjelder tingskade knyttet til privat forsikring, hvor det er Gjensidige som krever skjønn, betaler Gjensidige alle skjønnskostnader. Skjønnets verdsettelse er bindende for begge parter.

25. Informasjon om behandling av personopplysninger

Behandling av dine personopplysninger er nødvendig for å inngå og oppfylle forsikringsavtalen vi har med deg. Opplysningene behandles ved fornyelse av avtalen, ved skadebehandling og oppgjør og for å administrere kundeforholdet. Vi behandler også dine personopplysninger med grunnlag i vår berettigede interesse. Dette gjelder ved kundeoppfølging og markedsføring, ved markeds- og kundetilfredshetsundersøkelser, ved utvikling av nye og eksisterende tjenester og når vi logger besøk på våre nettsider

Ved klagebehandling, regresskrav og rettslige prosesser, vil vi behandle dine personopplysninger med formål å fastsette, gjøre gjeldende og forsvare et rettskrav. Vi behandler også personopplysninger på grunn av andre rettslige forpliktelser som påhviler foretaket som følge av annen lovgiving.

Dersom behandlingen gjelder særlige kategorier av personopplysninger, som helseopplysninger og opplysninger om fagforeningsmedlemskap som er nødvendig for å inngå avtalen, vil vi be om ditt samtykke til dette.

Automatiserte individuelle avgjørelser brukes ved kjøp av forsikring, og ved skadebehandling. I slike avgjørelser kan profilering inngå. Dersom resultatet av automatiserte individuelle avgjørelser påvirker deg i betydelig grad så har du i noen tilfeller rett til manuell inngripen. I de tilfeller dette gjelder vil du bli informert.

Gjensidige kan gjøre dine personopplysninger tilgjengelige for andre for eksempel internt i konsernet, til tjenesteleverandører og samarbeidspartnere, forsikringsformidlere, andre forsikringsselskaper og til forsikringsselskapenes fellesregistre. Dette gjøres kun i den grad dette er tillatt etter gjeldende lovgivning og ikke i strid med vår taushetsplikt. Der utleveringsplikt til offentlige myndigheter går foran taushetsplikten, vil vi også kunne

utlevere personopplysninger uten ditt samtykke.

Dine personopplysninger behandles så lenge du har en forsikring hos oss. Etter at en avtale med oss er sagt opp vil vi lagre opplysningene frem til foreldelsesfrister for de aktuelle produktene er utløpt på grunn av muligheten for fremtidige erstatningskrav som kan tilbakeføres til avtaleforholdet.

Personopplysningsloven gir deg større kontroll over egne personopplysninger. Dette betyr blant annet at du har rett til å be om innsyn, korrigering eller sletting av dine personopplysninger. Du har i visse tilfeller også rett til å protestere mot behandlingen og rett til å kreve behandlingen begrenset. Du kan motsette deg behandling knyttet til direkte markedsføring og der behandling er basert på samtykke kan du tilbakekalle dette. Du har også rett til å få utlevert personopplysninger du har gitt om deg selv, og du har rett til å klage til tilsynsmyndigheter. Du utøver dine rettigheter gjennom eget innlogget område, eller ved å henvende deg skriftlig til oss.

Behandlingsansvarlig er Gjensidige Forsikring ASA, Norge, Schweigaards gate 21, 0191 Oslo, org.nr. 995 568 217. Kontaktadresse er: Gjensidige Forsikring ASA, Postboks 700 Sentrum, 0106 Oslo.

Du kan også kontakte vårt personvernombud på personvernombudet@gjensidige.no eller skriftlig til: Gjensidige Forsikring ASA, v/ Personvernombudet, Postboks 700 Sentrum 0106 Oslo

Du finner vår fullstendige personvernerklæring på www.gjensidige.no, eller du kan få den tilsendt ved å sende inn en skriftlig henvendelse til oss.

Fritidsbolig

I stedet for Forsikringsavtaleloven § 6-1 gjelder:

Skademelding

- Skade skal snarest meldes Gjensidige
- Brann, innbrudd, tyveri og skadeverk skal i tillegg meldes politiet

Hvordan erstatningen blir beregnet

Erstatningen fastsettes til hva det vil koste Gjensidige å

- reparere/utbedre bygningen til tilsvarende eller vesentlig tilsvarende stand som før skaden, eller
- å gjenoppføre tilsvarende bygning

Dagens byggeskikk legges til grunn for beregningen, med mindre annet er avtalt med Gjensidige.

Gjensidige bestemmer hvilket av disse alternativene som skal benyttes, hvilken reparatør/leverandør som velges og om skaden gjøres opp som kontanterstatning.

Dersom det ikke kan dokumenteres med faktura at håndverker/arbeidskraft er betalt, erstattes arbeidspenger med 75% av timesats eks. mva. etter kalkyle utført av Gjensidiges takstmann/leverandør. Timesats for øvrige arbeider er kr 300.

Kontanterstatning kan ikke overstige det beløp Gjensidige skulle ha betalt for reparasjon eller gjenanskaffelse.

Skadet beplantning i hageanlegg erstattes med pris for tilsvarende ung vekst i gartneri.

Når gjenstand av samme merke/modell eller kvalitet ikke kan kjøpes av forhandler i Norge er erstatningen begrenset til kjøpesum inkludert frakt og kostnader ved innførsel til Norge.

Skadens økonomiske omfang fastsettes ved skjønn dersom sikrede eller Gjensidige krever det. Skjønnets verdsettelse danner øvre økonomiske grense for Gjensidiges erstatningsansvar. Utbetaling av erstatning foretas i samsvar med bestemmelsene i vilkårenes punkt om "Utbetaling av erstatning". Se for øvrig bestemmelse om skjønn i generelle vilkår.

Fullverdiforsikret bygning- fullverdigaranti:

Det gjøres ikke fradrag for eventuell verdiøkning ved at gammel bygning/bygningsdel erstattes med ny når bygningen repareres eller gjenoppføres til samme formål på samme sted innen 5 år.

Dersom bygningen velges gjenoppført på et annet sted eller til annet formål, eksempelvis økning i antall boenheter, og dette innebærer en verdiøkning, gjøres det fradrag i erstatningen for enhver verdiøkning. Verdiøkningen beregnes ut ifra differansen i omsetningsverdi av bygningen før skade, og bygning som oppføres etter skade.

Er skaden større enn 75% av bygningens gjenoppføringskostnad, beregnet etter punktet "Hvordan erstatningen blir beregnet", kan sikrede kreve erstatning som om bygningen var totalskadet - uten at det gjøres

fradrag for gjenverdiene. Det er en forutsetning at gjenverdiene er revet og fjernet innen 2 år etter skadetidspunktet.

Førsterisikoforsikret bygning

For en førsterisikoforsikret bygning som repareres eller gjenoppbygges innen 5 år, er erstatningen begrenset til avtalt forsikringssum.

Dersom ny bygning setter sikrede i en vesentlig bedre økonomisk situasjon enn før skaden, gjøres det fradrag for verdiøkningen. Fradraget gjøres for den del av verdiøkningen som overstiger 40 % av bygningens omsetningsverdi før skaden eller bygningens avkastningsverdi dersom det gjelder konsesjonspliktig landbrukseiendom.

Dersom bygningen velges gjenoppført på et annet sted eller til annet formål, eksempelvis økning i antall boenheter, og dette innebærer en verdiøkning, gjøres det fradrag for enhver verdiøkning. Verdiøkningen beregnes ut ifra differansen i omsetningsverdi av bygningen før skade, og bygning som oppføres etter skade.

Bygning som ikke repareres eller gjenoppføres innen 5 år

Det gjøres fradrag i erstatningen for enhver verdiøkning ved at gammel bygning/bygningsdel erstattes med ny. Uansett kan ikke erstatningen settes høyere enn det laveste av følgende alternativer:

- erstatning etter reglene i punktet om «Hvordan erstatningen blir beregnet».
- bygningens omsetningsverdi før skaden eller bygningens avkastningsverdi dersom det gjelder konsesjonspliktig landbrukseiendom.

Bygning/bygningsdel som er bestemt revet/utskiftet

Erstatningen beregnes til bygningens brukbare materialer før skade. Rivingsutgifter som ville påløpt uavhengig av skaden, erstattes ikke.

Tilbygg, påbygg og sidebygg som ikke er meldt

Tilbygg, påbygg og sidebygg omfattes av bygningforsikringen og skal meldes Gjensidige innen førstkommande hovedforfall for å unngå underforsikring. Er melding ikke gitt, reduseres erstatningen tilsvarende forholdet mellom bygningens gjenoppføringskostnad før og etter forandringen. Dette gjelder også om bygningens areal er større enn hva som fremgår i forsikringsbeviset.

Leiekontrakten

- Ved skade skal kopi av leiekontrakten og andre opplysninger av betydning sendes Gjensidige
- Skriftlig husleieavtale skal opprettes og inkluderer punkter som regulerer følgende forhold:
  - Hvem som er parter(kontakt detaljer og identifikasjon(fødselsnummer/org nr)
  - Husleie, herunder husleieregulering, og krav til forskuddsbetaling
  - Depositum eller bankgaranti
  - Tilbakelevering og fraflytting
  - Beskrivelse av leieforholdets form og varighet
  - Avsnitt om utkastelse og særlig tvangsgrunnlag, herunder at leieren godtar at tvangsfravikelse kan kreves hvis leien ikke blir betalt 14 dager etter skriftlig varsel i henhold til tvangsfullbyrdsloven.

ERSTATNINGSREGLER

Gjensidiges rettigheter etter erstatningsutbetaling

Ved utbetaling trer Gjensidige inn i utleiers rettigheter overfor leietaker for det utbetalte beløp.

Tap ved nedgang i utleieinntekt

- Erstatningen regnes i normal reparasjons-/gjenoppføringstid. Med normal reparasjons-/gjenoppføringstid menes tiden fra skadedagen til bygningen skal være ferdig reparert/gjenoppført, inkludert behandling i offentlige instanser.
- Tap ved nedgang i utleieinntekter, beregnes på grunnlag av leieinntekter slik disse fremkommer i leiekontrakt.
- For korttidsutleie dekkes kun inngåtte kontrakter
- For bygning som ikke repareres eller gjenoppføres gis det erstatning i 3 måneder.

Det gjøres fradrag for innsparte utgifter og for opptjente renter av bygningserstatningen.

Feriegaranti - kompensasjon for at egen hytte ikke kan benyttes

Kompensasjon for at egen hytte ikke kan benyttes i reparasjonsperioden. Erstatningen regnes fra skadedagen til reparasjon/gjenoppføring har skjedd, eller normalt kunne ha skjedd.

Erstatningen settes til markedsleie for tilsvarende hytte i tilsvarende område, og er begrenset til kr 50 000.

Gjensidiges ansvar overfor panthaver og andre med tinglyst eiendomsrett

Ovenfor panthaver er Gjensidiges ansvar begrenset til det laveste av følgende beløp:

- Nedgangen i tingens omsetningsverdi som følge av skaden.
- Vedkommendes økonomiske interesse i tingen på skadetidspunktet.

For panthaver betyr "tingen" i denne sammenheng pantobjektet i sin helhet.

Er Gjensidige ansvarlig ovenfor panthaver, men ikke ovenfor eier, inntretr Gjensidige i panthavers rett i den utstrekning Gjensidige betaler erstatning til panthaver.

Egenandel / Aldersfradrag

Avtalt egenandel trekkes fra erstatningsoppgjøret.

Egenandelen skal fratrekkes før eventuelle øvrige erstatningsreduksjoner som har hjemmel i lov.

I følgende tilfeller trekkes aldersfradrag:

1. Ved bruddskade på utvendig ledning/tanker med tilknyttet utstyr, av annet materiale enn plast eller glassfiber, gjøres fradrag med 5 % for hvert påbegynte år fra gjenstanden er 20 år, maksimalt 80 % fradrag. Ved ulik alder på deler i et brudd legges den eldste delen til grunn. For tilknyttet elektrisk utstyr gjelder punkt 2.
2. Ved skade som rammer:
  - varmepumpe luft til luft gjøres fradrag med 10 % for hvert påbegynte år fra gjenstanden er 5 år, maksimalt 80 % fradrag
  - andre oppvarmingsinstallasjoner, kjøleinstallasjoner, ventilasjon og VVS gjøres fradrag med 10 % for hvert påbegynte år fra gjenstanden er 7 år, maksimalt 80 % fradrag. For tilhørende rør gjøres ikke fradrag

- integrerte hvitevarer gjøres fradrag med 10 % for hvert påbegynte år fra gjenstanden er 5 år, maksimalt 80 % fradrag. Ved reparasjon gjøres det ikke aldersfradrag
- varmekabler og varmtvannsbereeder gjøres fradrag med 10 % for hvert påbegynte år fra gjenstanden er 10 år, maksimalt 80 % fradrag
- utvendig boblebad/jacuzzi gjøres fradrag med 10 % for hvert påbegynte år fra gjenstanden er 5 år, maksimalt 80 % fradrag

Aldersfradraget beregnes kun av den skadede gjenstand og kostnader som er nødvendige for å få utført reparasjon av denne.

Det trekkes ikke aldersfradrag ved:

- totalskade av fullverdiforsikret bygning
- brann (ild)
- naturskade jf. lov om naturskadeforsikring § 1
- oversvømmelse fra terreng

Det trekkes ikke egenandel ved:

- tyveri eller forsøk på tyveri når innbruddsalarm som varsler alarmsentral/vaktelskap var montert på skadetidspunktet.
- brudd på innvendig vannledning dersom det er installert vannstoppventil som sikrer rørsystem i hele bygningen.
- brannskade som skyldes feil ved det elektriske anlegget når det er foretatt kontroll av anlegget i løpet av siste 5 år. Kontrollen skal være utført av kontrollør godkjent av Gjensidige og kontrollskjema/ferdigattest skal foreligge.
- skade som alene rammer overspenningsvern/brannalarm/innbruddsalarm.

Naturskade

- Er en brannforsikret bygning skadet i en naturulykke, og det ikke gis tillatelse til å reparere eller gjenoppbygge bygningen på skadestedet på grunn av fare for ny naturskade, skal bygningen erstattes som om den var totalskadet. For bolighus og fritidshus gjelder naturskadeforsikringsloven § 1 tredje ledd.
- Er et brannforsikret bolighus eller fritidshus skadet i en naturulykke, og det ikke gis tillatelse til å reparere eller gjenoppbygge huset på skadestedet pga. fare for ny naturskade, skal forsikringsselskapet erstatte tomtens omsetningsverdi før skaden, oppad begrenset til 5 dekar. Det skadede huset og eventuelle forsikrede uthus skal dessuten erstattes som om de var totalskadet. Er grunnen under et brannforsikret bolighus eller fritidshus blitt ustabil som følge av naturulykke, gjelder første og annet punktum tilsvarende selv om huset ikke er skadet. Forsikringsselskapet har ikke klagerett over avslag på søknad om tillatelse til reparasjon eller gjenoppbygging. I stedet for å erstatte tomt og bygninger etter tredje ledd kan forsikringsselskapet velge å sikre eiendommen, forutsatt at den sikrede samtykker skriftlig. Sikringstiltakene må gi så god beskyttelse mot naturskade at eieren kan få tillatelse til reparasjon eller gjenoppbygging på skadestedet. Forsikringsselskapet skal dekke utgiftene til sikringstiltakene og sørge for ettersyn og vedlikehold.
- Ved skade på forsikret tomt (hage, hageanlegg, gårdsplass, vei og den ikke-opparbeidede delen av tomta), erstattes kostnadene for reparasjon/gjenanskaffelse til samme eller i det vesentlige

ERSTATNINGSREGLER

samme stand som før skaden, beregnet etter prisene på skadedagen. Dersom skaden ikke repareres, erstattes det laveste beløp av gjenopprettelseskostnad og nedgangen i tomtens omsetningsverdi som følge av skaden.

- Naturskadeerstatningen kan settes ned eller falle bort når:
  - Skaden helt eller delvis skyldes svak konstruksjon i forhold til de påkjenninger tingen kan ventes å bli utsatt for.
  - Den skadelidte kan lastes for at han ikke forebygget skaden eller hindret dens omfang.

Utbetaling av erstatning

Erstatning utbetales i takt med reparasjon/gjenoppføring. Utbetaling er betinget av samtykke fra innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett:

- for bygning som gjenoppføres på annet sted/til annet formål.
- ved kontanterstatning.

Det justeres for gjennomsnittlig prisstigning etter byggekostnadsindeksen, innenfor normal reparasjon/gjenoppføringstid.

Merverdiavgift betales når det kan dokumenteres at dette er påløpt i forbindelse med reparasjon/gjenoppføring av skadet bygning.

Grov uaktsomhet og forsett kan føre til redusert erstatning. Erstatningen kan bli redusert dersom sikrede har voldt skaden forsettelig eller ved grov uaktsomhet. Dette gjelder også når skaden er voldt av sikredes ektefelle, eller samboer med felles adresse i Folkeregisteret.

Erstattede materialer og gjenstander

Gjensidige har rett til å overta materialer og gjenstander når det er utbetalt erstatning for gjenanskaffelse.

Merutgifter som følge av påbud fra offentlig myndighet

Ved skade som er dekket av forsikringen, erstatter Gjensidige også nødvendige merutgifter påført som følge av påbud om bygningens utførelse gitt fra offentlig myndighet med hjemmel i lov eller offentlig forskrift. Med merutgifter menes differansen mellom verdien av den forsikrede bygning og verdien av tilsvarende bygning utført i samsvar med påbud, og som dokumentert ikke kan dekkes av offentlig myndighet.

Dette gjelder utgifter til reparasjon/gjenoppføring av bygning, grunnundersøkelser og fundamentering i forbindelse med gjenoppføring av bygning eller som ikke direkte vedrører byggearbeidet, men som er en betingelse for at bygningen tillates gjenoppført.

Dersom den gjenoppførte bygning er større enn den skadede bygning, beregnes merutgiftene etter forholdet mellom gulvareal i skadet bygning og gulvareal i gjenoppført bygning.

Forsikringen dekker ikke tap av nytteareal, utgifter på grunn av påbud som myndighetene hadde hjemmel for å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet, merutgifter til istandsetting etter antikvariske prinsipper, urasjonell byggemåte, bygning som er midlertidig eller som står foran riving/ombygging/rehabilitering.

Gjensidige kan kreve at forsikringstaker søker å utnytte de dispensasjonsmuligheter som ligger i offentlige forskrifter og lover.